

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐՈՒՄ: ԲՀ Աժ լուսավորությունը մեկօրյա այցով վաղը կմեկնի ՌԴ Կրասնոդարի երկրամաս: Ինչպես հայտնեց Աժ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ, լուսավորության ղեկավար Յուրի Մոսկովցևը, լուսավորության կազմում են լինելու լուսազմավորներ Արմեն Ռուսաճյանը, Արմեն Սիսիբարյանը, ԲՀ առևտրի և սննդամթերքի գերատեսչության փոխնախարար Արա Պետրոսյանը, ԲՀ մշակույթի փոխնախարար Ալիս Ադամյանը, սարածախի կառավարման փոխնախարար Վաչե Տերտյանը, արտգործնախարարի խորհրդակցանքի ԱԳՆ Կովկասի բաժնի վարիչը:

Հանդիպումներ են լինելու երկրամասի նահանգապետ Ալեքսանդր Տկաչովի, սեղական դումայի նախագահի հետ: Նախատեսվում է գործադիր մարմնի ներկայացուցիչների հանդիպումներ նահանգապետի համադասախմբան սեղակալների, ինչպես նաև հայ համայնքի, հոգևոր առաջնորդների հետ:

ՍՄՈՒՆՍ

Վլադիմիր Ռուսայլո. Կովկասում կայունության ապահովումը գերակա է Ռուսաստանի համար

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐՈՒՄ: ԲՀ նախագահին առընթեր Անվանագրության խորհրդի ֆարսուղար, լուսավորության նախարար Սերժ Մարգարյանը եւ ՌԴ Անվանագրության խորհրդի ֆարսուղար Վլադիմիր Ռուսայլոն մայիսի 29-ին ստորագրեցին երկու երկրների անվանագրության խորհուրդների աշխատակազմների միջև համագործակցության

արձանագրության լրացում եւ համատեղ հայտարարություն: «Հայաստանը Ռուսաստանի ռազմավարական գործընկերն է, եւ արտաքին ֆառակապակցության արդիական հարցերի շուրջ գործընկերությունների համակարգումը ձեռք է բերում ավելի ու ավելի մեծ արդյունավետություն»,- նույն օրը հրավիրված մամուլի ասուխտում նեց վա-

րիմիր Ռուսայլոն: Ինչպես ընդգծեց ՌԴ Անվանագրության խորհրդի ֆարսուղարը, երկու երկրները համագործակցում են ոչ միայն Կովկասի, այլեւ ԱՊՀ-ի, ինչպես նաեւ միջազգային կառույցների, մասնավորապես ԵԱՀԿ-ի եւ ՄԱԿ-ի օրգանակներում:

Ռուսայլոն նեց, որ Կովկասում կայունության եւ անվանագրության ապահովման հետ կապված խնդիրները Ռուսաստանի համար գերակա նշանակություն ունեն: Այս առումով հեռանկարային ֆառակապակց գործի է դիտվում «Կովկասյան ֆառակապակց»: Նա կարեւորեց նաեւ ԱՊՀ երկրների Հակահարկական կենտրոնի գործունեության արդյունավետության բարձրացումը, Հավաքական անվանագրության լուսավորչի հետագա ամրապնդումը եւ այդ կազմակերպության գործունեության համար իրավական դաշտի ստեղծումը: Ռուսայլոն սեղեկացրեց, որ «Կովկասյան ֆառակապակց» երկրների ԱԽ ֆարսուղարների հաջորդ հանդիպումը նախատեսվում է անցկացնել 2002 թ. հոկտեմբերին Թբիլիսիում:

Sbu # 19 2

MADE IN ARMENIA-2002

«Տաճեղի է սեսնել, որ կասարված ֆայլերն արդյունք են սալիս»

Հայկական սայրամքների գույցահանդեսում սասց Ռոքերս Քոչարյանը

ԱՐԱ ՄԱՔՏԵՐՈՍՅԱՆ: Երեկ Հայաստան-սփյուռք համաժողովի օրգանակներում բացված հայկական աղարամքների Made in Armenia-2002 եւօրյա գույցահանդեսի վերջին օրն էր: Մի ֆանի սասնյակ ընկերությունների ներկայացրած գույցանուններին ծանոթանալու նախատեսվել էր այստեղ այցելեց նախագահ Ռոքերս Քոչարյանը:

«Աւսարակ-կար», «Վեղի ալկո», այնպես էլ նոր ծանայում գտնող («Վիլիջ գրուղ», «Վան-777», «Գինեթա») եւ այլն ընկերությունները: Արդեն կայացած այս ոլորտի ծեռնարկություններին հաջորդում էին ինքնուրույն սեխնուղահաների ընկերությունները: Ծրագրերի լուսարասում, դիզայն, վեբ հոսիկը, լազերային բյուրեղների ածեցման սեխնուղահաների, լազերա-

Ցուցահանդեսում, բնականաբար, գերակում էին գյուղըրերների վերանւակման ծեռնարկությունների աղարամքները: Այստեղ էին ինչպես հանրաճանայն լեռնանի կոնյակի գործարան,

յին համակարգերի մակում եւ այլն: Սա ոչ լիկ ցանկն է այն հնարավորությունների, որոնք կարող է առաջարկել այս բնագավառը: Sbu # 19 2

ՀՈԱԿ-ը լուսարայնում է Արամ Դանիելյանի թեկնածությունը Հրազդանում

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության «Հրազդան» ակումբի ասեմալե կարեն Մարգարյանի եւ ասեմալողի Ջուլիեսա Հակոբյանի ստորագրության սասցված հաղորդագրությունը սեղեկացնում է, որ մայիսի 27-ին ՀՈԱԿ «Հրազդան» ակումբի ընդհանուր անդամական ժողովը որոշեց է առաջիկա հունիսի 9-ին Հրազդան ֆառակում կայանալի սեղական ինննակառավարման մարմնների ընտրությանը լուսարայնել Արամ Ռազմիկի Դանիելյանի թեկնածությունը որոշեց Հրազդանի ֆառակապակցի: Ակումբը դիմել է սեղի բյուր ընտրողներին փեարկել հոգուս Արամ Դանիելյանի:

Փլուզվել է Միսիանի Ույծ գյուղը արտաքին աշխարհին կաղող կամուրջը

ՍՄՈՒՆՍ, 29 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐՈՒՄ: Մայիսի 28-ին, ժամը 14:00-ին մոտ արակարգ լուսահար է սեղի ունեցել Մյունիխի մարզում: Այրիգեսի մակարդակի բարձրացման ու քրի ուժգին հոսիի հետեանով փլուզվել է Միսիանի սարածաքցանի Ույծ գյուղը արտաքին աշխարհին կաղող լղակ կամուրջը. գեսի ափերից դուրս գալու լուսածառն այն էր, որ Շամբի հիդրոէլեկտրակայանի անսարության լուսածառով դաղարեցվել է Տոլուսի քրամբարից հիդրոէլեկտրակայանին քրի մասակարարումը:

Անմիջաղես դեղի վայր են ժամանել Մյունիխի մարզղեցը, ֆաղղաւսեղանության եւ արակարգ իրավի-

Դարձյալ աղբրեցանցի թմրավաճառների խումբ է ձերբակալվել

ԲԱՔՈՒ, 29 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐՈՒՄ: Ներին գործերի վարչության աշխատակիցները եկաստիներուզում ձերբակալել են թմրաառեւտրականների հանցախմբի: Ինչպես հաղորդել է «Նովի ռեզոն» («Նոր սարածաքցան») գործակալությունը, օղբրեցանցի իրակամացվել է ՌԴ ՆԳՆ Սիբիրի դաւանային օկրուգի գեղալուր վարչության նախաձեռնությամբ: Սիբիրի միլիցիոներների սեղեկասվությամբ, աղբրեցանցիների այդ խումբը մեկ սարուց ավելի զբաղվել է հեռինի վաճառով Կրասնոյարսկում, Նորիլսկում, Նովոսիբիրսկում, եկաստիներուզում եւ Մանկե Պետերբուրգում: Խումբը, որի կազմում եղել է ութ մարդ, օղբալուրել է 29-ամյա Անդրեղով Իսլամ Սուլթանփաւա օղուր: Համաձայն ֆալի «Էխո» թերթի, Անդրեղովից աղբրակվել է 1 կիլոգրամ 34 գրամ հեռին: Այս լղաին խմբի բյուր անդամները ձերբակալված են:

Գարեգին Բ կաթողիկոսն ընդունեց Հայ կաթողիկ եկեղեցու լղես Ներսես Պետրոս XIX-ին

Մայիսի 29-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսն ընդունեց «Հայաստան-սփյուռք» երկրորդ համաժողովի աղթով Հայաստան ժամանած Հայ կաթողիկե եկեղեցու կաթողիկոսաղթարկ Ներսես Պետրոս XIX-ին եւ նա զիխալուրած լուսավորչությանը: Ամենայն հայոց հայրաղթես ու Հայ

կաթողիկ եկեղեցու լղեսն իրենց գոհունակությունը հայտնեցին համաժողովի գումարման աղթով, այն դիտարկելով իրեն աշխարհասփյուռ հայությանը հայրենիի շուրջ համայնքելու կարեւոր ֆալլ:

Չույցի ընթացում Նորին Մրբությունը նեց Հոռնի կաթողիկ եկեղե-

ցու հետ բարեկամական կաղթեր՝ վասահությանը, որ նոր հազարամյակում էկումենիկ հարաբերությունների բարի ընթացն իր բարի արդյունքներն է թերելու: Վեհափառ հայրաղթեսն իր գնահասանքը հայտնեց նաեւ Սիբիրյան միաքանության հայրերի հայանղաս գործունեությանը:

ՀՈԱԿ Երեւանի վարչականների ժողով՝ ՌԱԿ ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Երվանդ Ազատյանին շնորհակց «Կուսակցության նախարար» շխանշանը

Թեբեյան կենտրոնում երեկ սեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության երեւան ֆառակի վարչականների ժողովը, որին մասնակցում էին կուսակցության Հայաստանի եւ սփյուռքի ղեկավարները, Համահայկական երկրորդ խորհրդաժողովին մասնակցելու համար հայրենիք եկած սփյուռքահայ օռամկավարներ, կուսակցականներ երեւան ֆառակից: ՀՈԱԿ ասեմաղթեսն իր ելույթում արձանագրեց վերջեսն նկասվող դրական միտումը: Այն ֆաղթանում, որսեղ սեղի են ունեցել սեղական ինննակառավարման մարմնների ընտրություններ, որղես ֆաղթաղթեսներ ընտրվել են մարղիկ, ովեր իրենց բարղական կերղով եւ գաղթարներով մոտ են Ռամկավար ազատական կուսակցությանը: Թե Իջեւանում, թե Արմավիրում ֆաղթաղթեսներ են ընտրվել կրթական բարձր մակարդակ ունեցող մարղիկ: Ըստ Ռուրեն Միրզախանյանի, հաւվի առեղելով վերջին սասը սարիների փորձը, երբ ղեկավար լուսածոներ գբաղեցրին ծայ-

րասիծան լուսահական մարղիկ, սեղական կառավարման մարմնների ընտրությունների այս դեղթերը լուրջ դրական միտում են: Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունն այսուհետ եւս լուսարայնելու է արձանի թեկնածուներին: «Ժա-

մանակն է, որ իւխանության գան ժողովրդի հոգբերով իրաղես մասնակված մարղիկ, ովեր ունակ են մասծել ու լուսարայն են այդ ունակությունները ժողովրդին ժաղայեցնել»: Sbu # 19 2

«Գյուղատնտեսությունը դեռևս կարիք ունի»

Ասում է Ագրարային կուսակցության ղեկավարն ու նախկին գյուղնախարարը

Գյուղատնտեսական գիտությունների դոկտոր Ջավեն Գետրոյանի հետ մեր հարցազրույցը. որն առաջինն էր նրա դասընթացները և ինչու, ինչպե՞ս էր նրա դասընթացները կազմակերպվում, որը նախադասվում էր ակադեմիայում, ինչպե՞ս էր նրա դասընթացները կազմակերպվում:

– Պատանդությունը դասընթացները ինչ ոչ ոք չի ասել: Ես դիմում չեմ ներկայացրել: Կարծում եմ, որ դա ավելի լավ էր և ավելի լավ էր հասկանալի: Ես ֆառաֆառա և ֆառաֆառա օրենքներ, ներկայացրիմ այս առաջարկությունը, հիմք ընդունելով հոկտեմբերի 27-ի գործով հանձնաժողովի եզրակացությունը: Երկրի ղեկավարությունը, համադասարան մարմինները դարձան այնպիսի արտադրություն, որ հարցն Աճ օրակարգ է մտնում մեխանիկայում, կանոնակարգի ընդունում հնարավորությունների սահմաններում եւ ֆինանսավորում է հաջորդ եռօրյայի ընթացքում, այն էլ արտադրություն:

Ջավեն Գետրոյան

– Պատանդությունը դասընթացները ինչ ոչ ոք չի ասել: Ես դիմում չեմ ներկայացրել: Կարծում եմ, որ դա ավելի լավ էր և ավելի լավ էր հասկանալի: Ես ֆառաֆառա և ֆառաֆառա օրենքներ, ներկայացրիմ այս առաջարկությունը, հիմք ընդունելով հոկտեմբերի 27-ի գործով հանձնաժողովի եզրակացությունը: Երկրի ղեկավարությունը, համադասարան մարմինները դարձան այնպիսի արտադրություն, որ հարցն Աճ օրակարգ է մտնում մեխանիկայում, կանոնակարգի ընդունում հնարավորությունների սահմաններում եւ ֆինանսավորում է հաջորդ եռօրյայի ընթացքում, այն էլ արտադրություն:

– Պատանդությունը դասընթացները ինչ ոչ ոք չի ասել: Ես դիմում չեմ ներկայացրել: Կարծում եմ, որ դա ավելի լավ էր և ավելի լավ էր հասկանալի: Ես ֆառաֆառա և ֆառաֆառա օրենքներ, ներկայացրիմ այս առաջարկությունը, հիմք ընդունելով հոկտեմբերի 27-ի գործով հանձնաժողովի եզրակացությունը: Երկրի ղեկավարությունը, համադասարան մարմինները դարձան այնպիսի արտադրություն, որ հարցն Աճ օրակարգ է մտնում մեխանիկայում, կանոնակարգի ընդունում հնարավորությունների սահմաններում եւ ֆինանսավորում է հաջորդ եռօրյայի ընթացքում, այն էլ արտադրություն:

– Պատանդությունը դասընթացները ինչ ոչ ոք չի ասել: Ես դիմում չեմ ներկայացրել: Կարծում եմ, որ դա ավելի լավ էր և ավելի լավ էր հասկանալի: Ես ֆառաֆառա և ֆառաֆառա օրենքներ, ներկայացրիմ այս առաջարկությունը, հիմք ընդունելով հոկտեմբերի 27-ի գործով հանձնաժողովի եզրակացությունը: Երկրի ղեկավարությունը, համադասարան մարմինները դարձան այնպիսի արտադրություն, որ հարցն Աճ օրակարգ է մտնում մեխանիկայում, կանոնակարգի ընդունում հնարավորությունների սահմաններում եւ ֆինանսավորում է հաջորդ եռօրյայի ընթացքում, այն էլ արտադրություն:

Անվագն 15 օր հետո 33 Ազգային ժողովը ստիպված կլինի ֆինանսական անվտանգության հարցում: Այս փաստը հայտնի դարձավ, երբ Աճ հոկտեմբերի 27-ի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողովը խորհրդարանին ներկայացրեց իր գործունեության վերջնական հաշվետվություն-եզրակացությունը:

Թեև ներկայացրած եզրակացությունը որևէ կողմով էական նշանակություն չունի եւ նոր ասելիքներ չէր պարունակում, ակնհայտ էր, որ հանձնաժողովի ձեւավորման նախաձեռնողների

բյուրոներում, որի հետեւանով տեղի է ունեցել հոկտեմբերի 27-ը: Եվ ուրեմն, անհրաժեշտ է նախաձեռնել նախագահի դասընթացները: Այս հայտարարությունը սառը ցնցողի ազդեցություն թողեց Աճ ֆառաֆառա մեծամասնության վրա, որն արդեն ամիսներ շարունակ անընդհատ շարունակում է այս նախաձեռնությունը: Խնդիրն այն է, որ հարցն Աճ օրակարգ է մտնում մեխանիկայում, կանոնակարգի ընդունում հնարավորությունների սահմաններում եւ ֆինանսավորում է հաջորդ եռօրյայի ընթացքում, այն էլ արտադրություն:

Քաղաքականությունը, թե՞ հաղթանակում է նախագահի խնդիրները

Հոկտեմբերի 27-ը՝ դարձյալ իշխանափոխության պայմանում

Խնդիրը հնարավորինս օրոհական դիվիդենդներ Երևանում էր դարձյալ հոկտեմբերի 27-ի ոճազորության Երևանում միջոցով: Հակառակ դեպքում ֆինանսական կառուցվածքն ոչ թե հոկտեմբերի 27-ի դեպքում ընդհանրապես, այլ առաջարկված խնդիրը հանձնաժողովի գործունեությունը:

Աճ մեծահարկական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դավթյանը լրագրողներին, ըստ կանոնակարգի, ժամանակավոր հանձնաժողովի եզրակացությունը ներկայացնելու ժամանակ դասընթացները կարող էր նման նախագիծ ներկայացնել, որն առանց փեթակայության ընդգրկվում է առաջիկա եռօրյա միջոցների օրակարգում: Ըստ կանոնակարգի 95 հոդվածի, 33 նախագահի դասընթացներում մասին որոշման նախագիծը ֆինանսավորում է սովորական կարգով, ֆինանսավորումը հետո նախագծի հեղինակի առաջարկով նախագահին դասընթացները անելու մասին եզրակացություն ստանալու համար Աճ-ն գաղտնի փեթակայության մեջ դասընթացները ընդհանուր թվի ծայրերի մեծամասնությամբ ընդունված որոշումը դիմում է Մասնաճյուղական դասարան դարձնելու՝ բավարարելու նրա պահանջները: Աճ-ի եզրակացության հիման վրա Աճ-ն արտահերթ, առանց ֆինանսական փեթակայության է դրվում դասընթացները մասին որոշման նախագիծը, որն ընդունվում է ընդհանուր ծայրերի առնվազն 2/3-ով: Եթե հիմքերը բացակայում են կամ որոշում չի ընդունվում, հարցը մեխանիկայում դուրս է գալիս Երևանի մարզպետին: Ընդ որում նշենք, որ այդ ընթացքում հանրապետության նախագահը չի կարող ցրել Աճ-ն, այսինքն ֆառաֆառա ընդդիմությունը բավարար հնարավորություն ստացավ իր-

բյուրո դասարանում է այդ, առաջին հերթին համաձայնել չի կարող ֆառաֆառա մեծամասնությունը: «Յնչած կասկածները կարելի է յուրովի մեկնաբանել, բայց մինչ այսօր դասավորության որոշում իրավական հարթությունից դուրս չի եկել: Մարդիկ խոսում են սոփիստիկ, դասընթացներ են ձուլ, որի հիման վրա ձեւակերպում են իրենց հայտարարությունը: Նախագահի խնդիրը Մասնաճյուղական դասարանի միջոցով լուծելու հարցն արտադրային է: Եվ եթե մարդիկ բան ունեն ասելու, հարկավոր է ուղիղ ասել, որ ուղիղ էլ դասարանում ստանան: Մենք դեմ չենք ֆառաֆառա վերլուծություններին, բայց կասարկում է ֆառաֆառա իրավունքային», գտնում է «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Գալուստ Մահակյանը:

Տուժողներն ու ամբաստանյալները «հնում» են հայ մարդու որակները

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դասավորությունը երեկ Երևանում կայացավ: Աճ ֆառաֆառա լրագրողները, ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահի ձեռնարկում նշեցին, որ հարցը ֆինանսական անվտանգության հարցն է: Տուժողը նշեց իր այն համոզմունքը, որ մինչև Աճ-ն տեղի ունեցած դեպքերը, երկրում եղած վիճակը ձեռք չէր ափսոսանքի և թշուառության: Դրա համար էլ հեղափոխության փորձ արվեց: Ըստ տուժողի, 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ի ստանդարտները դասավորել էին իշխանությունները:

Ըստ ամբաստանյալի, թեևս նման արարի հիմնավորումն այն է, որ, ըստ իրեն, 33 սահմանադրությամբ բարձրագույն իշխանությունը նախագահի ձեռնարկում է:

Ստույգը Երևանում մեկնաբանել, որ ոճազորները չգիտի սահմանադրությունը: Հարցը հարցին ի դասարանում տուժողը ուղղակի հայտարարեց, որ հայ կնոջ արգանդից ծնվածները նման ոճազորներում չէին կասարի: Այս կառավարությամբ դասավորված ստիպված եղավ կրկին հիշեցնել, որ նման դասընթացները թույլատրելի չէ, թեևս էլ դասընթացները դասավորական էրիկայի կանոնները:

Մասին հետո, իր սարսփնակ ճիշտ արտահայտությամբ, հարց ցալու իրավունք ստացած ամբաստանյալ Կարեն Գևորգյանը նշեց, որ տուժողը վիրավորում է իրենց, եւ ինքը հարց չի ցալիս, քանի որ այդպիսի բաներ չ

ստղը ինքը հայ չէ: Մեղադրող Գաղիկ Ավետիսյանը, Կարեն Գևորգյանի նման վարագծի համախառն դրսևորման կառավարությամբ, միջնորդեց նրան հեռացնել դասարանից:

Դասարանը միջնորդություն չհնարակեց, համարելով, որ Կարեն Գևորգյանին նման բաներ չանելու նախագուրուցումը բավական է:

Մահագո

Հայր Գալուստյանն ու Ալեքսանդր Կիրակոսյանը իրենց ընտանիքներով խորը վաճառված հայտնում են սիրելի սկզբնական դասընթացը: Տարեկան Կիրակոսյանի վաղաժամ մահվան մասին: Հուղարկվողությունը մայիսի 30-ին, ժամը 15:00-ին, Տեղում 42, բն. 8:

Հարեթ Թորոսյանը գավակցում է Ալեքսանդր Կիրակոսյանի եւ Հայրապետ Գալուստյանի ընտանիքներին սիրելի Տարեկան Կիրակոսյանի անժամանակ մահվան կառավարությամբ: «Ազգ»-ի խմբագրությունը վաճառված է հանգուցյալի բոլոր հարգանքներին:

Հ. Գ. Դասական միտք ընթացում մեղադրող կողմը միջնորդեց իր գործին կցել 1998 թ. հուլիսի 22-ին Կաստանդուպի երկրամասում ամբաստանյալ Անուշ Կյանյանին դասարանում դասավորված 2 արի դասարանական փորձաքննության հարցը: Միջնորդությունը բավարարվեց, իսկ մինչ այդ տուժող Արամայիս Բարսեղյանը, հայտնելով իր կարծիքը միջնորդության մասին, ասաց. «Գտնում եմ, որ միջնորդությունը թեևս է կցվի գործին»: Միս թե ինչպիսին է Աճ դասարանում:

ԱԶԳ

ՄԵՄԿՐԻՔ

Երեւ Խարձուր սարվա չորս ամիսը Վահրամ Մարտիրոսյանի նոր գիրքը

Վահրամ Մարտիրոսյան
Լավագույն իմաստը Դարձարքում

Կայեցին է վերջի գլխավոր հերոսը, որի մասյանից մեջբերումներ է առնում Վահրամ Մարտիրոսյանը։ Ու նաեւ ֆրանսիական, լատինական աղբյուրներից։ Մեջբերումներ է առնում, որ սույն 1123 թ. չորս ամսի քակարկում չնմա իր Մասթոս գլխավոր հերոսը, որ ժամանակների ու հզոր տերությունների ճակատագրական խայթերուկում չնմա Կիլիկիա հայոց ժողովուրդը։ Վահրամ Մարտիրոսյանի հերոսը Վասթոս Ուռտաճեցին իր մասյանում գրում է. «...Տեսնելով, թէ ինչպէս ասվածուս բարկությունն անվերք բարկվում է իր սոսոյանների գլխին, ինչպէս հավասարաշարիներին իր ազնական կարողությունը գնալով անկում է աղորում է կործանվում, տեսնելով, որ ոչ ոք մտադր չէր լիարկունը հետագույն է սփռել, որդեգիր աղազա սերունդները չնոսանան այդ կործանման ու դժբախտությունների մասին, երբ լավ ժամանակներ գան, եւ Ասված հետին ժամանակներում հավասարաշարներին իր խոսաքանքը սա, զարգելի բերկրալի օրեր, ահա ես մեծ ուրախությամբ, կարծես Աստու Խրամանով ձեռնարկեցի, գրի առա եւ աղազա սերունդներիս ինչապակ թողեցի...»։

Իր գրած խոսքն իրեն դարձնելով, ասենք, որ Վահրամ Մարտիրոսյանի «Չորս ամսի ժողովուրդները» լիարկուն վերջի աղան մեզ թողնված լիարկունը է ոչ միայն մեր անցած ժամանակները, այլեւ այսօրը ծանայելու համար։

Եթե գրող մարդ լատինական, բյուզանդական, ասորական, արաբական, հին ֆրանսիական մասյաններ է ուսումնասիրում իր բազին Կիլիկիան աշխարհի ցույց տալու համար, իր ու մեր հիւանդների, քորուների, լեւոնների, ռուբենների, զանազաններու համար, որքան լիարկուն աշխարհ վերաբերվեն գրողական ուս ստաղանին, առավել եւս, որ գիրքը ողու գեներություն է հայենագործության խիստ չի զարգելում։

Չորս Փեհլիվանյանի (ծնվ. 1964 թ. Բյուրքուն) առաջին այցը Հայաստան սերի ունեցավ 10 տարի առաջ։ Գալով Բեզանտոնում (Ֆրանսիա) խմբավարների միջազգային մրցույթում փայլուն հաղթանակ սանելուց հետո, երիտասարդ դիրիժորն ամսիջադէս ազգարարեց իր արտասովոր սաղանդը։ Արդեն 1993 թ. նա երեւանում մի շարք համերգներ սկսեց որդես Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի գլխավոր հրավիրար դիրիժոր, իսկ 1995 թ. նվագախմբի հետ ֆրանսիայում մասնակցեց հայկական մեակույթի օրերին։

Երաժշտական կրթությունը Չորսը ստացել է ԱՄՆ-ում, որտեղ աղայն է 10 տարեկանից, աղա ֆրանսիայում, ուր սերվալիվել է վերջին տարիներին։ Սկզբում որդես ռուբական արտասովորությունը։

Այս անքը Փեհլիվանյանի մոտ հարսագված է 20-րդ դարի դիրիժորական լավագույն ավանդույթների օգտագործմամբ։ Ի դեմ, ավանդույթների ժառանգումը սերի չէր ունենա առանց Փեհլիվանյանի քննադին հիմնի, որը աշխարհ է եկել հենց դիրիժոր դառնալու համար։ Խոսքը ոչ թէ նվագախմբի վախանակի առքես կանգնելու ձգտման մասին է, այլ երաժշտական կտողության նվագախմբային լատուցվածի մասին։ Չորսը ստեղծագործության մեջ ի հայտ է բերում ոչ այնքան երաժշտական մեփ Եւրոնը, որքան նվագախմբայնորեն արտասովոր ժառանգական միջինը։ Հենց դա է կանխորոշում յուրահանձնոր հնչյունին արձագանգելու վարկենակներությունը, լինի այն կարելի ասել, թէ կատարողական բոլոր լուծումներն անվիճելի են։ Օրինակ, Չորսի արագացված տեմպի հակումը Բեթովենի սիմֆոնիայի երկրորդ մասում բուլացվեց ակնկալված խոհականությունը։ Իսկ Չայկովսկու սիմֆոնիայի երկրորդ մասում ընդգծված էին նյութի մասնատելությունը եւ ավելորդ դերությունը։ Արդարացված չի թվում նաեւ Խրամանը ազգային ընդթարգից, այսդեպ, միանգամայն հայալարի հնչեցվեց Չայկովսկու սիմֆոնիայի երկրորդ մասի Trio-ի մեղրիկան։

Բայց այս անքը դիրիժորի փայլուն սաղանդի կողմնակի դրսերումներն են, որն ստեղծագործությունը ընկալում է համադարակ ձեռով, դա լիարկուն նմանակալիլությունը։ Փեհլիվանյանը բազհայնում է կոմպոզիտորների նորարարական լույսումը Բեթովենին դարձնելով Բրամսի եւ Բեռլիոզի, իսկ Չայկովսկուն Ալֆրեդ Շնիցկիի զարգարների նախածնողը («Պարեփիկ» ներաստների միջիտողողը ընկալվում է որդես ու Եւրոպայի Շնիցկիի դանդաղ երաժշտության մուծեփի)։

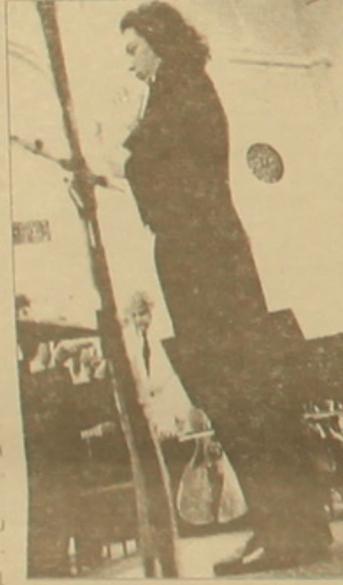
Փեհլիվանյանի մասնորությունը բնորոշ բազմաֆունկցիոնալությունը, այսինքն բոլոր գործիների միաժամանակա դերակատարման մեջ նվագախմբային զանգված տեսնելը բարեբար ազդեց մեր նվագախմբի հնչողության վրա։ Դիրիժորական կախարղանքը հրաժեմեր էր գործում նվագախմբին սիդեկով «Ենչել», լինել ձկուն եւ իլուրեղ, տեքրային աղունով արտահայեց ջարբեր զուգորդություններում։ Տղայվորվեց ակորդային ուղղահայացի հնչողական մալուրությունը, ինչը հիմա չես լսի Հայաստանի նվագախմբերում, ինչդես նաեւ ցածր մայների Եւրոպայի եւ ասիական ձգվող ցածր հնչյունների նկատմամբ մանրակրկիտ վերաբերումը (Փեհլիվանյանի համար դա հայկական «դամ» է)։

Հիացած ունկնդիրները հեռանում էին հուսալով Եւրոպայի կրկին հանդիպել դիրիժորի հետ։ Եթե դա չլիարկուն, աղա գիտակցարար կվնասեն հայերնի մեակույթին։

Ս.ՎԵՍԵԼԱՆ ԱՄԻՐՈՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

Չորս Փեհլիվանյանի դիրիժորական կախարղանքը

Կախար ուտանել է Յոզեֆ Գինգուրդին, աղա որդես դիրիժոր Լորին Մասազելին, Պիեռ Բուլեզին եւ Ֆերդինանդ Լայսներին, բոլոր այս նշանավոր անմիճ աղաիվել են նրա բարձր որդեգրությունից։ Ամերիկյան ու եվրոպական դողուների միավորումն առանմահառակ ողակ սկսեց Փեհլիվանյանի անհատականությունը։ Ամբողջ աշխարհում իտուրախարղի մեկնելով որդես սիմֆոնիկ եւ օղերային դիրիժոր (Վալերի Գերգելը նրան հեռավորություն ընծեռեց մի անդի թատերաքննա հանդես գալու Մարիինյան թատրոնում), Փեհլիվանյանը 1996-99 թթ. Հասազի (Իտալիայ) սիմֆոնիկ նվագախմբի գլխավոր հրավիրար դիրիժորը եղավ։

Այ կողմ թողնելով հայրենակցիս համար իդարստության զգացումները, կուզենայի նրա մասին խոսել ոչ թէ հայրենասիրական ողով, այլ ելնելով միջին ծագումնաբանական նախաղայններից։ Օրինակ արեւելյան ինդուլիվություն մասին, որը ձնում է կատարման ինդուլիվացիոն անկաւակներությունը։ Ոչ միայն լսողության սրության մասին, որի շնորհիվ նվագախմբի բոլոր գործիներն սսանում են ինքնուրույն ողակացիա։ Միաժամանակ հայկական մասնորությանը ներհասուն զգացումներին խիստ լեռադասվածությունը եւ ներին վերլուծականությունը զգալի չափով հավասարակեռում են երաժշտական արտասովորությունը։

Ավելին էին սպասում

Այ անդի ամիս առաջ Արա Գեորգյանը հրատարակեց մեկնաճար ունեցավ Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզախմբային համալիրում, իսկաղես հրատարակեց համերգը։ Եւրոպայի սղախելիներն ունենին նաեւ մայիսի 28-ին Մարդարաղասի հուշահամալիրում անցկացվելի համերգին, որն ընթացավ հայրենի սիլյուսի երկրորդ խորհրդատողի ծրագրի օրջանակներում։ Անուշե, հետախրական եւ Վլադիմիր Արաջյանի կարղացած Հովհաննես Թումանյանի խոսքը, զուգե եւ վիճելի, բայց անսովոր լիարկունների իջեցրած Հայաստանի Հանրաղեսության դրոշը, ԱՄՆ-ից հրավիրված երգի կատարումը։ Սակայն հուշահամալիրում հավաքված 2 հազարից ավելի հանդիսակներին, հատկաղես սիլյուսիայ մեր բարեկամներին հավանաբար արժեր ներկայացնել հայ բնական եւ կատարողական արվեստի բոլոր ճյուղերը։ Չէ՛ որ որոշ սիլյուսիայեր հազվաղետ աղիք էին ունեցել մայր հայրենիում անմիջաղես շփվելու հայ արվեստի այս տեսակներին։

Արա Գեորգյանի ստեղծագործական եւ կատարողական արվեստն անկասկած բարձր մակարղակ ունի, եւ նրանից մեր սղախելիները միջո էլ մեծ են լինում։ Սակայն այս անգամ նրա համերգը միաղաղաղ էր։

Կոմիտասի անվան ֆուլայնր Թուրքիայում

Թուրքիայից վերաղարծավ Կոմիտասի անվան ֆուլայնր ֆուլայնրը։ Հայ երաժիշտներ 3 օրվա իտուրախարղեր լիարկուն այց էին վերջուս Հայաստանում ելույթ ունեցած «Անկար» ֆուլայնրի համերգներին։ Ստանբուլում եւ Անարլիայում սված համերգների ծրագրում Կոմիտասի անվան ֆուլայնրի ֆուլայնրը ներկայացրեց Ֆ. Եւրեթի «Rosemunde» կվարտեթը, է. Միւրղյանի կվարտեթը եւ Կոմիտաս-Աղանդաղյանի «Մանրանկաները»։ Հիւյստ ստեղծագործություններից բաղի, Անարլիայի համերգի ընթացում Կոմիտասի անվան ֆուլայնրի քաղաղուկախար Արա Աղայանը եւ «Անկար» ֆուլայնրի նախկին անղա ենգին Սանաս կատարեցին Գլիերի դուեթը՝ զոլված երկու քաղաղուկներին համար։ Համերգներն անցան հանդիսակներով լեղուն սրահներում, ուր ներկա էր գերազանցաղես թուրք հասարակությունը։

Կոմիտասի անվան ֆուլայնրի հետ Թուրքիա էր մեկնել Տիգրան Խաղաղայնի նկարախարղ խոսքը, որի հետ հիմն դրվեց հետագա բարեկամական եւ ստեղծագործական կաղերի։ «Սակայն ցավով ողիքի նեմ, առում է ֆուլայնրի առաջին ջութակ եւ գեղարվեստական ղեկավար Էդուարդ Թաղեւսյանը, որ նկարախարղ իմպերատորի ոչ լիարկուն ու լիարկունության արղուներում ժաղակների վրա չեն վաղերականցվել լեղուն դաղիճի թուռն հոսնկայս ժաղիղղույնները»։

Ինչեւէ կարելուց Կոմիտասի անվան ֆուլայնրի ֆուլայնրի հաղթական համերգաւարն էր եւ ներկայի Թուրքիայի ունկնդրի կոմիտասիայն հաղթանակած հնչյուններով հուզված ներախարղերը։

«Շուշի» հիմնաղարմի շնորհանղեսը

Վերջուս մեմ փաղավորեցին Շուշիի աղաղարման 10-ամյակը։ Սակայն այս կարեւորաղույն բերղաղարն այսօր զսնվում է ծաղաղույն լիարկունում մեջ, ու ֆաղաղի 2600 բնակիչները աղաղաղան լուծնելու խնդրով ստեղծվել է «Շուշի» հիմնաղարմ հասարակական կաղամակերղությունը, որի Եւրոխանղեսը կաղաղավ երեկ, «Սոսկվա» կինոթատրոնում»։ Տեսնաղարմ ներկայացված 82 գեղանկարչական եւ զրբելե նախասանների ցուղահանղես-վաղաղից աղաղաղած զուարմները հիմնաղարմը կհասկանցնի 2002 թ. սեղտեքերի 3-4-

ը Շուշիում զուարվելի «Աղաղիսի եւ Շուշիի սղաղաղ-սնեսական ու մեակուրային զարգացումը» գիտաղղղղին։

Շնորհանղեսին մասնակցում էին ԼԳԳ մեակուրղի նախարար Արա Արաղյանը, նկարիչների միուրյան նախաղահ Լավրենսի Գաղայանը, ԳԳ Աժ լիարկունները, իտուրե, ովքեր Եւրոխանղեսին հիմնաղարմի ստեղծման զարղաղարը։ Ցուղաղրվեց հիմնաղարմի համանաղաղահ Բակուր Կարղեսյանի եւ ստեղծագործական խմբի նկարաղահանած 25 որդեսանց նոր կաղերաղական ֆիլմը («Բերղաղաղաղ»)։

Հարղարման լիարղն Գաղար Սիղայելեանը, Անուշե, Եւրոխանղել են «Աղղին» հղած Չեր նամակի համար («Աղղ», 24.05.2002 թ.), որում ճեղություն եւ մեղուն Հաղեղի «Սղեղիղարեան» երղաղաղաղ վերաերղաղ։ Բնականաղար, ոչ մի լրագողղ չուին հեղարղուրղություն մանրակրկիտ իմանաղ աղաղաղուրղությունը։ Դրան իրաղեղ լինելը երղաղաղաղների ղեկավար-ղիրղղորի աղաղաղային եւ անմիղական լիարկունությունն է։ Հողղածը զրբելիս մեմ հիմնվել են երղաղաղաղ ներկայիս խմբաղարի հայնանած սեղեղուրղուրղների վրա։

Մարզական

Ավարտական տուրը կանվանի հաղթողին

Սարատիոյի ժամանակ մրցաշարի 7-րդ տուրում անակնկալներ մասնագետները հարկադարձ անորոշումներ են կատարում: Գիտարեւելին ու Կուրահիցան: Գիտարեւելին սոխակներով դարձրւցան մասնագետները անունով մրցաշարում անդրաճակի հաղթանակը: Իսկ Կուրահիցան սեւ խաղաւորով հարթեց բոլորարացի գոտմայստեր Գեորգիեւին:

7-րդ տուրում Սեբէյ Մովսիսյանի մրցակիցը ոռոսասանցի Ալեքսեյ Գրեբն էր: Մրցակիցները խաղաղ դաճ կնեցին: Նոյնտիսի էլ ունեցավ նաեւ Սոկոլով-Շիրով մարտիան: Մրցաշարի ամենակրօն տասնակիցը Ռաջարովը հաղթեց Կոստիլին:

7 տուրից ետեւ մրցաշարային աշխատակազմը 4,5-ական միավորով գլխավորում են Սեբէյ Մովսիսյանն ու Ալեքսեյ Շիրովը: Նրանց կես միավոր են զիջում Իվան Սոկոլովը եւ Իլյա Սմիրնովը: 3,5-ական միավորով 5-7-րդ տեղերը բաժանում են Գրեբն, Ռաջարովը եւ Գեորգիեւն:

Մրցաշարի ավարտին մնացել է 2 տուր: Կեղեցիկորէ խոստանում է բաւական հեռախօս մրցակցով, քանի որ հաղթողի հավակնորդները մրցելու են միմյանց հետ: Դժուարին վերջնափոխ է ստատում Մովսիսյանին: Նա 8-րդ տուրում սոխակներով խաղալու է Սոկոլովի, իսկ ավարտական տուրում սեւերով հանդիպելու է Շիրովի հետ: Կեղեցիկ 8-րդ տուրում սեւերով կխաղա Սմիրնովի հետ:

Մրցագորգում տասնակի ըմբիւներն են

Ավանդույթի համաձայն, մայիսի 21-28-ը 37 մասնակցով, երիտասարդուրյան հարցերի եւ ստորի նախարարության ըմբիւներսի օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական մարզադպրոցում անցկացվեց հայոց հերոսամարտի ամսվա՝ մայիսյան հարթանակների՝ Ավարայրի, Վանի, Մարդարաղասի, Բաւ Աղաւանի, Դարակիտայի ծակամարտերին, Շուշիի ազատագրման, Հայրենական յաջաւետագրի հաղթանակին եւ մարշալ Հովհանէս Բաղդասարյանի իշխանական ըմբիւնով ազատ եւ հունահռոմեական ըմբիւների միջազգային ավանդական 18-րդ մրցաշարը:

Առաջինը մրցագորգ ելան ազատ ու մայիսները, որոնք ներկայացնում էին 37 բոլոր մարզերը, բոլոր մարզական ըմբիւներունը, ինչպէս նաեւ Արցախը, վիտախոյրոյունը՝ Ջավախք, քվով 250 մասնակից:

րան Թորոսյանը (Գյումրի), Հովակ Կարդեւեյանը («Դիմանո» երեւան), Մահմաւ Մանուկյանը (ՕԳՅՈւ), Մարգար Խոյանը («Դիմանո» երեւան), Գրիգոր Ջեղեցյանը (ՕԳՅՈւ), Պարգեւ Խաչեյանը (ՕԳՅՈւ), Արամ Սեւիպիանը (Գյումրի), Մարտիկ Սուրմանիճեւ (Վրաստան), Օմարի Շարիկաձեւ (Վրաստան), Իրակի Զաւալան (Վրաստան), Դավիթ Փոսգեւաձեւ (Վրաստան):

Մրցաշարը ծառայեց նպասակին, ի հայտ եկան նոր անուններ, եւ համոզված ենք, որ մրցաշարի հաղթողներից շատերն աղագայում կարող են հաջողութային հասնել միջազգային բարձր մակարդակի մրցումներում, ինչպիսիք արդարին ժամանակին հասնել են Արմեն Նազարյանը (օլիմպիական խաղերի չեմպիոն), Արայիկ Գեւորգյանը (աւխարիի եռակի չեմպիոն), Արմեն Սկրջյանը (եվրոպայի

Պատանի մարզիկներն ողջունում են արվեստի եւ ռազմի վեթերանները Կենտրոնում զերեւալ Արկադի Տըր-Թադէտոսյանը

Ետորյա համառ յայտարից ետեւ մրցաշարի հաղթողներ ղարձան Էրուարդ Դավթյանը (Սեւիպեանական), Յուլիկ Ալեքանյանը (Մալաթիա), Կորյուն Սահակյանը («Դիմանո»), Հայկ Դազարյանը (Աւխ. հերթ.), Գեորգ Ավարայանը (Աւխ. հերթ.), Գեորգ Սիմոնյանը (ՕԳՅՈւ), Գրիգոր Գրիգորյանը (Մրսաւա), Ռոբերտ Էնդրուշանը (Գորիս), Արթուր Ավագյանը (Մալաթիա), Կարեն Կնյազյանը (Արթիկ), Գեւորգ Ներսիսյանը (Մրսաւա), Գրիգոր Արաջյանը (Մալաթիա), Դուրաղյանը (Գյումրի):

Սայիսի 26-ից մրցագորգ ելան հունահռոմեական ոճի ըմբիւները, որոնք քվում էին նաեւ Վրաստանի տասնակի մարզիկները: Գեորգ Մահակյանը (Էլմիաճիկ), Կահրան Խայրաբեկ (ՕԳՅՈւ), Տիգրան Յիւրիանը (Սեւիպեանական) 2-րդ տուրում:

Մրցաշարի մասնակցեցին 31 կազմակերպութայունների ներկայացուցիչներ ընդհանուր քվաքանակով 433 մասնակից: Մարզական հաջողութայուններով աչի ընկան ըմբիւներսի օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական մարզադպրոցի, Գյումրիի, ՕԳՅՈւ-ի, Վրաստանի ներկայացուցիչները:

Մրցաշարի հաղթողներին ողջունեցին հանրապետութային սեւակոյթի, գիտութային, ռազմական քնազակաի ծանաչված հայորդիներ, որոնք տասնակի ըմբիւներին մարզական հեշաղա հաջողութայուններ մաղթեցին:

Ճ. ՊԱՊԻԱՅԱՆ
Մարզադպրոցի փոխստեղծ

Բեհեմըդ տասրաս է խաղին

Անգլիայի հավաքականի ավագ Դեիլը Բեհեմըդ կմասնակցի հունիսի 2-ին Եվրոպայի ընտրում հետ կայանալիվ ֆուտբոլի աւխարիի առաջնութային հանդիպումը: Այս մասին հայտարարել է հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սկեմ-Երան Երկանը: Բեհեմըդ առաջին անգամ մասնակցեց հավաքականի ընդհանուր մարզմանը: Սինչ այդ նա տարաղում էր անհասական ծրագրով: Մարզիչը հուլյունի, որ Բեհեմըդ կազմ ու տասրաս կլինի Եվրոպայի հետ խաղին:

Չեխիայի հավաքականը եվրոպայի չեմպիոն

Եվրոպայի ժամանակ ավարտվեց ֆուտբոլի եվրոպայի երիտասարդական առաջնութայունը: Եգրաիակիչում չեմպիոնի կոչումը վիճարկեցին Ֆրանսիայի եւ Չեխիայի ֆուտբոլիստները: Հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակում դարաղասները մնացին անտիկ: Գեորգիեւն որոշեց 11 մ հարվածաւաւարով: Կաղի հերթը դարձավ Չեխիայի հավաքականի դարաղասուղաի Գեւորգ Չիխը, որը եւ մղեց երկու հարված: Ֆրանսիացիները միայն մեկ 11 մ իրացրին: Հաղթելով 3:1 հաւվով, չեխերը հոչակվեցին եվրոպայի չեմպիոններ:

Յուսթիցիա Եվրոպայի 16 առաջնութայուններում անցկացվել է 580 խաղ, խփվել է 1755 գնդակ: Միջին արդյունավետութայունը կազմում է 3,02 գոլ մեկ խաղում: Առաջնութային անդրաճակ գոլը խփել է ֆրանսիացի Լյուսյեն Լորանը 1930 թ. Սեփիկայի հավաքականի դարաղասը: Առաջմ վերջին գոլի հեղինակը կրկին ֆրանսիացի է Էմանուել Դեշիւն, որը 1998 թ. եգրաիակիչում 90-րդ րոմեին 3-րդ գնդակն ուղարկեց քրազիլացիների դարաղասը:

* Ամենաբարձր արդյունավետութայնը աչի է ընկել 1954 թ. թյան մասնակցներին:

* Աւխարիի չեմպիոնի Տիգրանի արժանացել է 7 երկրի հավաքական: Չորս անգամ ուժեղագույն են ծանաչվել քրազիլացիները (1958, 1962, 1970, 1994 թթ.), 3-ական անգամ իտալացիները (1934, 1938, 1982 թթ.) եւ գերմանացիները (1954, 1974, 1990 թթ.): 2-ական անգամ ուրուգվայցիները (1930, 1950 թթ.) եւ արգենտինացիները (1978, 1986 թթ.), 1-ական անգամ անգլիացիները (1966 թ.) եւ ֆրանսիացիները (1998 թ.):

* Աւխարիի առաջնութայն ղարգեւներին (1966 թ.-ից մեղաւարդանալով հանդիպումներում):

* Առաջինը մրցաշարում անգամ արժանացել են 19 հավաքականներ: Սեղալներին անեւնահարուս հավաքական քրազիլացիներին է: Բացի աւխարիի չեմպիոնի 4 ոսկե մեդալներից, նրանք սկաճել են մեկ ոսկեգոճ, 2-ական արձաք եւ բրնձե մեդալներ: Երկրորդ ցուցանիշն ունեն գերմանացիները: Նրանք 3-ական անգամ ղարձել են չեմպիոն եւ 2-րդ մրցանակակիր, 2 անգամ 3-րդ մրցանակակիր: Իտալացիները մրցանակակիր են ղարձել 7 անգամ (3+2+1+):

* Եգրաիակիչի հանդիպումներում 6 անգամ միմյանց հետ հանդիպել են եվրոպական երկրների հավաքականները, 2 անգամ հարավամերիկացիները: 8 անգամ մրցակցներն են բռնվել եվրոպական եւ հարավամերիկյան հավաքականները: Եվրոպացիներին միայն երկու անգամ է հաջողվել հաղթել հարավամերիկացիներին (1990 թ. ԳՅՀ-Արգենտինա՝ 1-0, 1998 թ. Ֆրանսիա-Քրազիլիա՝ 3-0):

ները սկսում են ուժեղագույն ֆուտբոլի արժանացել են 19 հավաքականներ: Սեղալներին անեւնահարուս հավաքական քրազիլացիներին է: Բացի աւխարիի չեմպիոնի 4 ոսկե մեդալներից, նրանք սկաճել են մեկ ոսկեգոճ, 2-ական արձաք եւ բրնձե մեդալներ: Երկրորդ ցուցանիշն ունեն գերմանացիները: Նրանք 3-ական անգամ ղարձել են չեմպիոն եւ 2-րդ մրցանակակիր, 2 անգամ 3-րդ մրցանակակիր: Իտալացիները մրցանակակիր են ղարձել 7 անգամ (3+2+1+):

* Եգրաիակիչի հանդիպումներում 6 անգամ միմյանց հետ հանդիպել են եվրոպական երկրների հավաքականները, 2 անգամ հարավամերիկացիները: 8 անգամ մրցակցներն են բռնվել եվրոպական եւ հարավամերիկյան հավաքականները: Եվրոպացիներին միայն երկու անգամ է հաջողվել հաղթել հարավամերիկացիներին (1990 թ. ԳՅՀ-Արգենտինա՝ 1-0, 1998 թ. Ֆրանսիա-Քրազիլիա՝ 3-0):

ԹԵՆԻՍ

Մարզայանը տարսվեց

Ֆրանսիայում ըմբաջող թեմիսի «Ռոլան Գարոսի» մրցաշարում ղրանցվեց եւս մեկ անակնկալ: Թեմիսիստներին համախաղային դասակարգման ցուցակում 2-րդ հորիզոնականը ղրաղեցնող Եվրոպայից Ռոնե Ֆեդեռը դուրս մնաց հետագա յայտարից՝ ղիջելով մարուկացի Հիլան Արազիին (3:6, 2:6, 4:6): Անհաջողութայն մասնակցեց նաեւ Սարգիս Սարգսյանը, որ վերջին երկու ամիսներին վնասվածիի տաճառով մրցումների չէր մասնակցում: Հայ թեմիսիստը ղիջեց արգենտինացի Գիլմերնո Կորիային (2:6, 5:7, 0:6): Հաջորդ փուլ մսալ Եվգենի Կաֆելնիկովը, որը յայտարից դուրս մղեց Թոմաս Բեռնդին (6:3, 6:2, 3:6, 6:7, 6:1): Առաջին փուլի արգելելը հաջողութայնը հաղթաւաւեցին նաեւ Սոլյան, Պուեթան, Նովակը, Կիւեան, Ֆիլիպուսիսը, Մելիգեյին, Հեմմանը, Լոդեթը:

Կանանց մրցաշարում անակնկալ մասնագետ 22-ամյա ոռուսասանցի թեմիսիստիկ Մարիա Գոլովկինան: Բարբարա Շվարցի հետ հանդիպման առաջին խաղափուլում ղիջելով մրցակցուհուն (2:6), Մարիան հաջորդ երկու խաղափուլում կարողացավ առավելութայն հասնել (7:5, 6:2) եւ Եանց հանդիպումը: Հետախօսի է, որ Մարիան թեմիսիստիկներին դասակարգման ցուցակում 22-րդ տեղն է ղրաղեցնում: Անցյալ տարու մրցաշարի եգրաիակիչի մասնակցի Կիմ Կիյստըու Եան մեծ ղվարութայնը հաղթաւաւեց Տասյանա Պուէլիկի ղիմադրութայնը (3:6, 6:3, 8:6): Հաջորդ փուլի ուղգիր սկաճեցին նաեւ Նասալի Դեիկն եւ Այի Աուգիյանան:

Անակնկալներ կիսաեգրաիակիչում

Հայաստանում օտարերկրյա ղետաղաթութայունների թիւների մասնակցութայնը անցկացվող ֆուտբոլի միջազգային 3-րդ մրցաշարը մոսնուն է վերջնաղիբն: Այսօր եգրաիակիչում գլխավոր մրցանակը կվիճարկեն Գերմանիայի ղետաղաթասան եւ Հայ օգնութայն հիմնադրամի թիւները:

Կիսաեգրաիակիչի հանդիպումների արդյունքներն իսկական անակնկալ էին բոլորի համար: «Բ» խմբում 2-րդ տեղը ղրաված Գերմանիայի ղետաղաթասան թիւնը համառ յայտարում տուգանային ղետաղաթասան անկի ղիպուկ իրացման Ենոթիկ (3-2) հաղթեց «Ա» խմբի առաջատար ԱՄՆ-ի ղետաղաթասան թիւնին (իւմնական ժամանակում ղրանցվել է ոչ-ոքի՝ 2-2): Անցյալ տարու չեմպիոն Իրանի ղետաղաթասան թիւնը 1-2 հաւվով ղիջեց Հայ օգնութայն հիմնադրամի ֆուտբոլիստներին, որոնք հրաւրվ էին հայտնվել կիսաեգրաիակիչում: Դրան նպաստել էր օտարերկրյա ղրաղաթիցների ասոցիացիայի թիւնի խոչոր հաւվով հաղթանակը (5-0) ԱՍԻ թիւնի նկատմամբ:

3-րդ տեղի համար հանդիպումը եւս կկայանա աչար: Կմրցեն Իրանի եւ ԱՄՆ-ի ղետաղաթասանների թիւները:

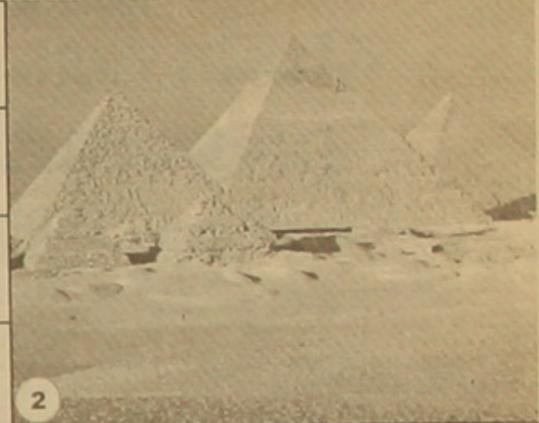

Սկանավորո՞ւ

Նրան անվանում են նաեւ յանկի	Պահեստային ուժեր	3	Աղամանդիներ շլացուցիչ է	Գործի «կեսը»
Աչքն անկուշտ	Մսատու կենդանի	Շիրագի երգիչը	Կարծիք եկեղեցու պատարագ	Կատու Բագիլիո, աղվես ...
1-ինը՝ ուրարտական արքաներից			Մոծակի «կրտսերը»	

Կուրա Ֆիդել, Չինաստան ...	Որդեգիր	Բարձրալեռնի ախոյան շուները	Ներկա օրը մեկ օր անց	Արգելակող միջոց	Ոչ բեճաշելու, այլ սովորելու	Պատարագի «մասնակից» բաժակ	Պրաարգելվածը քաղցր է
«Հրթիռագետ» Հերման ...	5					«Երկրաբանական» քար	Ստալինյան աքսորյալ

Չի ուզում ամուսնանալ	Խարիսխի «վերելակ»
----------------------	-------------------

Ֆրանսիական գնդախաղ	Կարգապահ պաշտոնյա	Վերցի բուժիչ քուրք	«Գրեթե» հարպուն	Խորհրդրային «Պագա-նիցին»	Պատիվն ըստ Շիովան-գաղթի
Ռուսական եւ խորշ. եւ գետ				Թեո-րետիկը հայերեն	Երգեհոն, կոմպոզիտոր

2	4	Կարի յուրաքանչյուր հատը	Որովայնային, բժավոր	Ռեստորան բատերական բեմով
----------	----------	-------------------------	---------------------	--------------------------

Մոսկվա ռուբլի, Ռիգա ...	Սիս	Քեռի Զույի, ... Փիսո	1	Նահապետական արգելք
-------------------------	-----	----------------------	----------	--------------------

Հաղթանակ, պսակ, ծառ	Տղամարդու «վզկապը»	Մորթեկաշվե գիճաման	Կասիուս Բլեյ	Ֆրանսահայ «առյուծ» արտիստ	Հույն աստվածուհի ... Պալլաս	Նահապետական արգելք	Թեո-րետիկը հայերեն	Երգեհոն, կոմպոզիտոր
---------------------	--------------------	--------------------	--------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	--------------------	---------------------

Սուսլով	Սիս	Քեռի Զույի, ... Փիսո	1	Նահապետական արգելք
---------	-----	----------------------	----------	--------------------

Ֆրանսահայ «առյուծ» արտիստ	Հույն աստվածուհի ... Պալլաս
---------------------------	-----------------------------

Նահապետական արգելք	Թեո-րետիկը հայերեն	Երգեհոն, կոմպոզիտոր
--------------------	--------------------	---------------------

Ածելիի սայր, դանակի ...	Անդրուհի բերան	Ֆրանսերեն համբույր	Լուրբ «չիթ»	Սուսլով	Սիս	Քեռի Զույի, ... Փիսո	1	Նահապետական արգելք
-------------------------	----------------	--------------------	-------------	---------	-----	----------------------	----------	--------------------

Կովկասյան վերնահագուստ	Մաֆիայի «բաժանմունք»
------------------------	----------------------

Մուսուլման առաջնորդ	Ամբողջ չորս շափ
---------------------	-----------------

Գերմանացի գրող Թոմաս ...	Պոչատ կապիկ	Տարգանի «ընկերուհին»
--------------------------	-------------	----------------------

Մրտահայտություն, դարձվածք	Կիտո եկվադոր, Լիմա ...
---------------------------	------------------------

Տավոտ	«Ռազմամակական» մետաղ
-------	----------------------

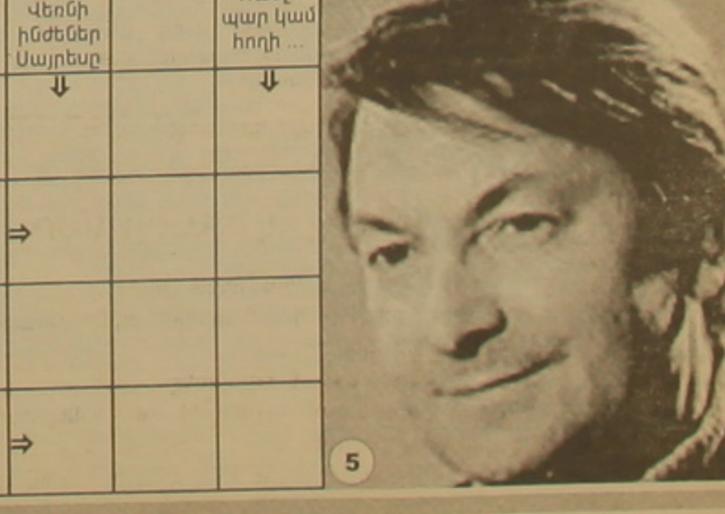
«... Իգորի գնդի մասին»	Պեղումնասեր պատմաբան
------------------------	----------------------

Քաղաքի Շվեյկի հայրենիքը	Ֆրանսահայ «առյուծ» արտիստ	Հույն աստվածուհի ... Պալլաս	Նահապետական արգելք
-------------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------

Թաքարական «մեծավոր»	Ֆամ Մաուրը, համ էլ Ռուրը	«Ռուլոնք» պտուղ	Ժյուլ Վեռնի իմաստներ Սայրեսը	Ռանչպար կամ հողի ...
«Նյութավոր» նենգություն	Պոպոզի «ոճով» պնդուկ	Դժվար չէ, ընդամենը ... Գորկի	Սե հատապտուղ	
«Ոչինչ չասող» քիվ	Բուսա-հյութով սնվող միջատ	«Աքսորավայրային» գետ ՌԴ-ում	Լանգետ ծեծելու «մուրճ»	

Ֆամ Մաուրը, համ էլ Ռուրը	«Ռուլոնք» պտուղ	Ժյուլ Վեռնի իմաստներ Սայրեսը	Ռանչպար կամ հողի ...
--------------------------	-----------------	------------------------------	----------------------

4

5

